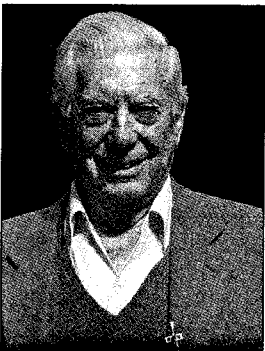

RÖVIDEN

Vargas Llosa
színésznek áll

Madrid. Hetvennyolc évesen újra színésznek áll Mario Vargas Llosa Nobel-díjas perui író, aki a madridi Teatro Espanol színházban saját színművének egyik szerepét alakítja. A próbák idejére Vargas Llosa megszakitotta munkáját új regényén és minden más elfoglaltságát is lemondta. „Legrosszabb esetben kinevettetem magam. Engem azonban csábít a kockáztatás. Egy kaland kockázat nélkül nem kaland” – nyilatkozta a szerző. Vargas Llosa színdarabja Boccaccio Dekameron című novellagyűjteményét vette alapul. A színdarabban az író egy herceget alakít. „Már elfogott egy kis pánikhangulat. És ez a premierig egyre nagyobb lesz” – tette hozzá a perui író, aki korábban már három színdarabban is játszott. A darab január 28. és március elseje között lesz műsoron a spanyol fővárosban. (MTI)

A Csirkefej komáromi bemutatója elsődlegesen az ajtók precíz koreográfiájával ragadja meg a figyelmünket

A Spiró-féle reality, 2015

Két felvonás között a színpadot nézegetem: melyik lehet a csapágygyár a szponzorok közül? Valami oka csak van annak, hogy jószerével zsinórban a harmadik olyan előadást látjuk a Jókai Színházban, amelynek a legfontosabb szervezője, ahogy forognak, gördülnek, mozdulnak, csúsznak – zörrennek és nyörrennek – a díszlet, a színpad, a színpadkép elemei. Spiró György Csirkefejének komáromi bemutatója elsődlegesen az ajtók precíz koreográfiájával ragadja meg a figyelmünket.

LAKATOS KRISZTINA

Egy monumentális, erős szimbólumként jelen levő poroló és egy macskasínyi kis-kert mellett a színpadra becsúszó, átszerveződő, tovasikló zöld ajtók és kapuk teremtik meg a teret, annak a lepusztult bérháznak a terét, ahol egy macskát felkötnek, egy vénasszony a megváltás reményében bármilyen emberi kapcsolatba belekapaszkodna, egy srác pedig mindent megtesz, csak hogy úgy érezhesse, tartozik valahova.

Első benyomásunk az, hogy van egyfajta hűvös, intellektuális formalizmus az előadásban. Forgács Péter komáromi rendezésében a Gadus Erika

A Vénasszony szerepében Cs. Tóth Erzsébet látható a Komáromi Jókai Színházban

zük: a színpad hátsó terében, a kapu mögött már halljuk a macskáját szóló Vénasszonyt; a homályba húzó bejáratot egyetlen fénykór világítja meg; és szükségünk van néhány pillanatra, hogy ésszel is felfogjuk, amit szinte csak tudattalanul érzékelünk: nem a pillantásunk közelít rá a célra, hanem a díszlet mozdul felénk.) A kamerát mozgó szándék mellett felsejlik egy vágó céltudatossága is: valamilyen szándék dolgozik a nyersanyagon – a bérház lakóinak sorsát feltáró képsorokon –, és ez a szándék, ha úgy látja jónak, groteszkre, karikatúraszerűre rajzolja az alakokat és a történéseket, felbontja a reális teret, felgyorsítja vagy épp lelassítja az eseményeket. És persze, ha kell, a média által kedvelt hatáselemekkel is kiegészíti a rögzített valóságot: a gyilkosság után az elkövetőket és az áldozatot kimerített képen, vérvörös ingben mutatja (korábban minden szereplő a fehér-szürke-fekete skálán helyezkedett el), majd bevágja egy gyermekkorus dalát.

Ebben a médiajelenléttel fertőzött téridőben hihetetlenül precíz, erős jelenléteket követel Forgács Péter rendezése a szereplőktől, hiszen a kamera elsősorban őket rögzíti: meglesni magányos, maguknak szánt rezdüléseiket, felveszi kudarcos próbálkozásait, ahogy megpróbálnak interakcióba lépni egymással, az arcukba nyomulva színvallásra kényszeríti őket – tessék, a maguk

komikus” közeg szerepében), Holocsy Krisztina (Anya), Bárdos Judit (Csitri), Gardenő Klaudia (Bakfis), Tar Renáta (Előadónő) – a maguk néhány perces megjelenésével, kevés eszközzel is pontos karaktereket vázolnak fel, azok múltjával, jelenével és jövőendő kilátásaival együtt.

Spiró György Csirkefejének közel harminc éve volt az ősbemutatója. Hogy színháztörténeti esemény volt, azt az azóta eltelt évtizedek csak megerősítették. Gobbi Hilda legendás alakítása ma is viszonyítási pont, az emblematikussá érett

A médiajelenléttel fertőzött téridőben hihetetlenül erős jelenléteket követel Forgács Péter rendezése a szereplőktől.

„Baszd meg, baszd meg!” mondat élvezetes, szakmailag megalapozott elemzését bárki elolvashatja az egyik népszerű nyelvészeti-nyelvművelő portálon. Azt gondolom, a komáromi Csirkefej méltó színpadi újragondolása a darabnak. Nem kisebb a tétje, hogy a késő Kádár-kor magyar rögvallóságába ágyazott tragédiából mennyire fejthetők ki – és milyen formában fogalmazhatók újra a színház nyelvén – az általános emberi konfliktusok. Ehhez idézzük csak fel az előadás utolsó képét: az Anya és az Apa alakját a vetített négyzetthálós térben. Mintha csak egy készü-

„Egy szerepet alakítjuk. A próbák idejére Vargas Llosa megszakította munkáját új regényén és minden más elfoglaltságát is lemondta. „Legrosszabb esetben kinevettetem magam. Engem azonban csábít a kockázat. Egy kaland kockázat nélkül nem kaland” – nyilatkozta a szerző. Vargas Llosa színdarabja Boccaccio Dekameron című novellagyűjteményét vette alapul. A színdarabban az író egy herceget alakít. „Már elfogott egy kis pánikhangulat. És ez a premierig egyre nagyobb lesz” – tette hozzá a perui író, aki korábban már három színdarabban is játszott. A darab január 28. és március elseje között lesz műsoron a spanyol fővárosban. (MTI)

A Nobel-díjas perui író saját színművének egyik szerepét alakítja

(TASR/AP-felvétel)

Szmogról írt kínai regény

Peking. A biztonsági kamerákat becsapó sűrű szmog homálya mentett meg egy betörőt a lelepleződéstől abban a regényben, amelyet egy észak-kínai környezetvédelmi hivatal vezetője írt, és

hamarosan olyan előadást látjuk a Jókai Színházban, amelynek a legfontosabb szervezőelve, ahogy forognak, gördülnek, mozdulnak, csúsznak – zörrennek és nyörrennek – a díszlet, a színpad, a színpadkép elemei. Spiró György Csirkefejének komáromi bemutatója elsődlegesen az ajtók precíz coreográfiájával ragadja meg a figyelmünket.

LAKATOS KRISZTINA

Egy monumentális, erős szimbólumként jelen levő poroló és egy macskasínyi kis kert mellett a színpadra becsúszó, átszerveződő, tovasikló zöld ajtók és kapuk teremtik meg a teret, annak a lepusztult bérháznak a terét, ahol egy macskát felkötnek, egy vénasszony a megváltás reményében bármilyen emberi kapcsolatba belekapaszkodna, egy srác pedig mindent megtesz, csak hogy úgy érezhesse, tartozik valahova.

Első benyomásunk az, hogy van egyfajta hűvös, intellektuális formalizmus az előadásban. Forgács Péter komáromi rendezésében a Gadus Erika által megteremtett színpadkép – illetve úgy általában: a színpadon megteremtett világ – és a nézők közé beiktat egy további médiumot. Mészöly Miklós Filmje után szabadon: mintha egy kamera tárgyilagossá, érzelmentes lencséjén keresztül követné az eseményeket. A kamera mögött természetesen tudatos szerkesztői elvet érzékelhetünk, hiszen valaminek irányítania kell a fókuszváltásokat, amelyeket nagyrészt az ajtók mozgásából érzékelhetünk. (Hogy csak a darab nyitóképét idéz-

A Vénasszony szerepében Cs. Tóth Erzsébet látható a Komáromi Jókai Színházban

Tóth Károly (Srác) és Szabó Viktor (Haver) az előadás egyik jelenetében

(Kiss Gibbó Gábor felvételei)

is reirgjuk, amit szinte csak tudattalanul érzékelünk: nem a pillantásunk közelít rá a célra, hanem a díszlet mozdul felénk.) A kamerát mozgató szándék mellett felsajlik egy vágó céltudatossága is: valamilyen szándék dolgozik a nyersanyagon – a bérház lakóinak sorsát feltáró képsorokon –, és ez a szándék, ha úgy látja jónak, groteszkre, karikatúraszerűre rajzolja az alakokat és a történeteket, felbontja a reális teret, felgyorsítja vagy épp lelassítja az eseményeket. És persze, ha kell, a média által kedvelt hatáselemekkel is kiegészíti a rögzített valóságot: a gyilkosság után az elkövetőket és az áldozatot kime-revített képen, vérvörös ingben mutatja (korábban minden szereplő a fehér-szürke-fekete skálán helyezkedett el), majd bevágja egy gyermekkö-rus dalát.

Ebben a médiajelenléttel fertőzött téridőben hihetetlenül precíz, erős jelenléte követel Forgács Péter rendezése a szereplőktől, hiszen a kamera elsősorban őket rögzíti: meglesi magányos, maguknak szánt rendezőjeiket, felveszi kudar-cs próbálkozásait, ahogy megpróbálnak interakcióba lépni egymással, az arcukba nyomulva színvallásra kényszeríti őket – tessék, a maguk dadogó szavaival mondják el, mit üzennek a nagyközönség-nek. Bár nem sok kegyelem van az előadásban, azt kell mondanom, a szereposztást egy kegyelmi pillanat szülhette. Nem csak a főbb szerepekben látható művészek – Cs. Tóth Erzsébet (Vénasszony), Tóth Károly (Srác), Bandor Éva (Nő), Fabó Tibor (Apa), Szabó Viktor (Haver), Olasz István (Tanár) – nyújtanak meggyőző, a maguk nyomorúságában kiteljesedő alakítást. A „stáblista” epizodistái – Bernáth Tamás és Majorfalvi Bálint (a két „táncos-

ket vazolinak re, azok multjával, jelenével és jövődó kilátásaival együtt.

Spiró György Csirkefejének közel harminc éve volt az ősbemutatója. Hogy színháztörténeti esemény volt, azt az azóta eltelt évtizedek csak megerősítették. Gobbi Hilda legendás alakítása ma is viszonyítási pont, az emblematikussá érett

Amédiajelenléttel fertőzött téridőben hihetetlenül erős jelenléte követel Forgács Péter rendezése a szereplőktől.

„Baszd meg, baszd meg!” mondat élvezetes, szakmailag megalapozott elemzését bárki elolvashatja az egyik népszerű nyelvészeti-nyelvművelő portálon. Azt gondolom, a komáromi Csirkefej méltó színpadi újragondolása a darabnak. Nem kisebb a tétje, hogy a késő Kádár-kor magyar rögválóságába ágyazott tragédiából mennyire fejthetők ki – és milyen formában fogalmazhatók újra a színház nyelvének – az általános emberi konfliktusok. Ehhez idézzük csak fel az előadás utolsó képét: az Anya és az Apa alakját a vetített négyzethálós térben. Mintha csak egy készülő 3D-s háttéranimációhoz állnának modell. És ez a háttér bármikor átrajzolható. Mert a periféria terjeszkedik. A Csirkefej bárhova áthelyezhető.

Megváltás pedig nincs. Nem csak a darab szereplőinek nincs. Az úri közönség sem kaphat feloldozást. Csak nézük az előadást, ahogy havi százhusz órában a tévét, kreatívan megcsinált riportokban reménytelen sorsok végtelen sorát, és talán csak egy kérdésünk marad: egy macska és egy vénasszony halála eléri-e még az ingerküszöbünket?